

PROJECTE LINGÜÍSTIC
INSTITUT MENÉNDEZ Y PELAYO
CURS 2021-2022

Actualització desembre 2021

ÍNDEX

O. Introducció, presentació del document

1. CONTEXT

1.1. Dades sociolingüístiques del centre

1.2. Bagatge lingüístic de l'alumnat

1.3. Competència lingüística del professorat

1.4. Places docents amb perfil professional

2. OFERTA DE LLENGÜES ESTRANGERES

2.1. Anglès

2.2. Francès

2.3. Alemany

3. OBJECTIUS EN RELACIÓ AMB L'APRENTATGE I L'ÚS DE LES LLENGÜES

4. CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES

4.1. Desdoblements

4.2. Pla lector

4.3. Jornades culturals

4.4. Anglès a matèries no lingüístiques

4.5. Projectes transversals

4.6. TAC

4.7. Exposicions orals

4.8. Coordinació departament català-castellà

5. RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTARIS

5.1. Recursos complementaris

5.2. Accions complementàries

6. LA COMUNICACIÓ INTERNA I LA RELACIÓ AMB L'ENTORN

O. Introducció, presentació del document

El Projecte Lingüístic pretén descriure i reflectir el tractament de les diverses llengües al nostre institut, d'acord amb el marc legal i la realitat sociolingüística del centre.

La llengua catalana és la llengua d'aprenentatge i relació en tots els àmbits del centre, sense excloure'n la llengua castellana, així com les altres llengües estrangeres que s'hi imparteixen. Totes dues llengües tenen garantida la presència adequada en els plans d'estudis per tal que l'alumnat en tingui ple domini en acabar els estudis secundaris.

1. CONTEXT

1.1. Dades sociolingüístiques del centre

Segons l'enquesta realitzada els cursos 2018-2019, la llengua majoritària dels nostres alumnes és el català (el 55% tenen el català com a llengua materna i llengua d'ús a casa), seguida de prop per la llengua castellana, que és la llengua primera del 40%. Hi ha, però, un 5% d'alumnes amb altres llengües, en ordre de parlants: anglès, francès, suec, italià, rus, xinès, ucraïnès, georgià, àrab, guaraní i iloko.

1.2. Bagatge lingüístic de l'alumnat

Tot i les dades anteriors, la gran majoria de l'alumnat utilitza habitualment la llengua catalana en les seves activitats escolars. Gairebé el 90% manifesten utilitzar el català amb el professorat a l'aula i prop del 80% l'empren també en altres contextos. Ara bé, en la relació entre companys, les estadístiques tornen a les xifres inicials: la llengua més utilitzada és el català (55%) però molt seguida del castellà (45%).

D'altra banda, els resultats de les proves de Competències bàsiques que s'apliquen al nostre alumnat de 4t d'ESO palesa que la seva competència lingüística castellana correspon a la mitjana de Catalunya, tenint com a referència centres de similar complexitat. Pel que fa a la llengua catalana, està una mica per sobre a la mitjana; i quant a la llengua anglesa, està força per sobre a la mitjana de Catalunya.

Per últim, cal remarcar que dos terços dels alumnes han fet cursos d'idiomes, majoritàriament anglès. Hi ha, també, un percentatge significatiu (6%) d'alumnes que han estudiat o han fet estades a l'estranger, sobretot a Estats Units.

1.3. Competència lingüística del professorat

Quant als docents, prop del 70% del professorat té com a llengua primera el català, mentre que la resta té el castellà com a llengua materna. Aquest percentatge s'incrementa pel que fa a acreditació de cursos de llengua catalana (80%) i ús docent de la llengua catalana (més del 80%).

1.4. Places docents amb perfil professional

Actualment, entre les places docents amb perfil professional, n'hi ha quatre que reflecteixen l'impuls que es vol donar a les llengües. Concretament, es tracta dels perfils FR-EDP, francès i castellà, BI-IAN, biologia i anglès, EF-IAN, educació física i anglès, i GE-IAF, geografia i francès, per impartir les matèries del batxibac.

2. OFERTA DE LLENGÜES ESTRANGERES

2.1. Anglès

La llengua anglesa s'imparteix a tots els nivells com a primera llengua estrangera.

A l'ESO, l'alumnat disposa de tres hores setmanals, dues de les quals en grup sencer (al voltant de 30 alumnes) i una hora amb grup partit (15 alumnes, agrupació heterogènia, no per nivells d'aprenentatge).

A Batxillerat, l'alumnat està agrupat per nivells d'aprenentatge: dos grups estàndard i un grup alt, les tres hores setmanals de què es disposa.

2.2. Francès

La llengua francesa s'ofereix (dins de les matèries optatives, de dues hores) com a segona llengua estrangera, juntament amb l'alemany, des de 1r d'ESO, a aquell alumnat que ho desitja. A partir del tast fet a 1r, a 2n, però, hi ha una valoració i orientació personalitzada, en funció de les habilitats personals, i un compromís de continuïtat d'almenys dos cursos, és a dir, 3r inclòs. A 4t torna a haver-hi la possibilitat de triar o no el segon idioma, que queda en la franja de currículum optatiu propi del nivell, amb tres hores setmanals.

Batxibac: Pel que fa al batxillerat, hi ha la possibilitat de triar la llengua francesa com a primera llengua estrangera, bé seguint el currículum ordinari (de la modalitat que cadascú triï), bé cursant el Batxibac, això és, la doble titulació espanyola i francesa. En aquest cas, es cursen també les matèries d'Història de França i Literatura Francesa, en francès, així com el Treball de Recerca.

2.3. Alemany

De manera semblant al francès, la llengua alemanya es pot cursar de 1r a 4t d'ESO, dues hores setmanals de 1r a 3r, i tres hores setmanals a 4t.

Quant al batxillerat, es pot triar l'alemany com a llengua estrangera, amb tres hores setmanals.

3. OBJECTIUS EN RELACIÓ AMB L'APRENTATGE I L'ÚS DE LES LLENGÜES

Un dels trets identificadors del Projecte Educatiu del centre és el plurilingüisme competencial i integrador, amb l'oferta de tres llengües estrangeres, anglès, francès i alemany. En el cas de l'anglès, a més, s'afegeix el compromís d'ampliar-ne l'ús com a llengua vehicular en altres matèries curriculars no lingüístiques. Pel que fa al francès, s'ofereix la possibilitat de cursar un currículum mixt a batxillerat, amb doble titulació final. Per poder aconseguir aquests propòsits, el centre té professorat de perfil lingüístic específic i doble especialitat.

Així, doncs, un objectiu prioritari és impulsar activitats per millorar la competència lingüística dels alumnes en general, i específicament en les llengües estrangeres.

4. CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES

4.1. Desdoblements

- Dels grups classe en alguna de les hores de les matèries instrumentals (pel que fa a les llengües: català i castellà), de manera que les ràtios no superen mai els 20 alumnes, la qual cosa permet una atenció més individualitzada i personalitzada. Es tracta, però, d'agrupacions heterogènies, no per nivells.
- D'una de les tres hores de llengua anglesa (hora B, amb la meitat del grup classe), que permet millor treballar la llengua oral.

4.2. Pla lector

Des del curs 2006-07, el nostre centre forma part del projecte PUNTEDU de dinamització de les biblioteques escolars. L'AMPA assumeix la contractació d'un bibliotecari.

D'altra banda, la Biblioteca organitza exposicions, col·labora en les setmanes culturals, promou clubs de lectura. S'ha anat augmentant el fons bibliogràfic i ha esdevingut un espai de dinamització de la lectura i una eina més d'estudi i recerca.

A més, des de la Biblioteca s'organitzen activitats d'impuls de la lectura i d'assessorament per a la recerca d'informació, a través de les tutories, tant a l'ESO com al Batxillerat (treballs de recerca).

- Autors a les aules (xerrades i col·loquis amb escriptors i/o testimonis)
- Literàpolis (app que permet fer rutes literàries)

4.3. Jornades culturals

A mitjans de novembre tenen lloc les Jornades de la Ciència i cap a l'abril s'esdevenen les Jornades de les Lletres i les Arts, en les quals s'organitzen activitats diverses que pretenen aproximar l'alumnat a aquests àmbits des de perspectives no acadèmiques i més pràctiques. Concretament, pel que a la llengua i la literatura, tenen lloc xerrades i conferències d'escriptors i/o especialistes (en qualsevol de llengües del centre), es fan tallers de creació literària, oratòria o narració, es projecten pel·lícules i se'n fan fòrums i col·loquis, etc.

4.4. Anglès a matèries no lingüístiques

S'imparteix en anglès una de les hores les matèries de Biologia de 1r, i Física i química de 2n. Es fan també activitats puntuals en anglès a la matèria d'Educació física de 1r.

4.5. Projectes transversals

- Projectes interdisciplinaris: Hi ha projectes globalitzats a 1r d'ESO, així com projectes de petit format en la resta de cursos.
- Projectes interllengües: Al llarg de l'ESO es desenvolupen petits projectes que inclouen diverses llengües, en un context de treball globalitzador.

4.6. TAC

La llengua bàsica de la pàgina web és en català, excepte alguns dels articles i publicacions produïts pels departaments de llengua castellana, anglesa, francesa i alemanya.

4.7. Exposicions orals

El treball d'expressió oral no es limita a les matèries estrictament lingüístiques sinó que hi ha tot un ventall d'activitats que es desenvolupen en un seguit de matèries, en les quals es promou que l'alumnat s'expressi oralment amb correcció i assertivitat.

- Tallers d'oratòria (a tutoria)
- Exposicions orals en els treballs globalitzats i els Treballs de Síntesi i Projectes de recerca de l'ESO, i els Treballs de Recerca de batxillerat.

4.8. Coordinació departament català – castellà

Hi ha continuïtat i coherència metodològica entre el que es fa a català i a castellà, coordinant continguts i activitats, lectures i sortides

- La matèria de Literatura Universal que s'ofereix a Batxillerat és impartida en anys alterns pel professorat de català i castellà.
- Revista – Blog amb continguts en les diferents llengües.
- Literàpolis – elaboració de rutes literàries a partir de llibres de lectura.

5. RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTARIS

5.1. Recursos complementaris

- **Aula d'acollida**

L'AA atén alumnes d'ESO i dona suport als alumnes de batxillerat que necessitin suport lingüístic. Pel que fa a la procedència, més de la meitat provenien d'Amèrica llatina, dos d'altres territoris de l'estat espanyol, dos de països europeus, un d'Estats Units, una de Marroc i dos de països asiàtics.

L'Aula d'acollida té una dotació de 8 hores lectives setmanals, més l'hora de tutoria. Tal com consta a la seva memòria, l'alumnat hi assisteix en funció de les seves necessitats socioeducatives, això és, cada alumne té un horari personalitzat que es pretén que no interfereixi gaire en l'horari general del seu curs, de manera que pugui assistir a aquelles matèries i activitats de l'aula ordinària on li és més fàcil socialitzar-se i integrar-se.

La rebuda i el seguiment, així com l'organització i la metodologia de l'AA estan detallats en el document específic i la memòria. Es procura la participació en projectes com *Marató de ràdio* i *Taller de DJ (disc joquei)* que es desenvolupen al llarg del curs, així com les sessions de cinema i conversa.

- **Auxiliar de conversa**

El centre sol·licita anualment l'auxiliar de conversa en anglès, una hora a la setmana, en els grups de segon cicle d'ESO, la qual cosa permet treballar l'expressió oral i millorar la comprensió oral de parlants nadius.

- **Parelles lingüístiques**

El centre està posant en marxa el projecte de parelles lingüístiques per afavorir no només la pràctica oral sinó també la integració de l'alumnat nouvingut.

- **Suport lingüístic i social**

En el context de l'atenció a la diversitat, es proporciona suport lingüístic a aquells alumnes que fa més de dos anys que s'han incorporat al nostre sistema educatiu però mostren encara dificultats. D'altra banda, tal com es detallava en parlar de l'Aula d'Acollida, també s'ofereix aquest suport a l'alumnat de batxillerat, que no pot constar com a AA pròpiament.

- **Batxibac**

Tal com ja s'ha explicat, el nostre centre ofereix la possibilitat d'obtenir la doble titulació, Batxillerat espanyol i Baccalauréat francès. (projecte annex)

- **Conveni EOI proves B1 i B2**

- Hi ha un conveni amb l'EOI de Sant Gervasi per impartir cursos especials de preparació a les proves del B1 i el B2 d'anglès a l'alumnat del centre que acrediti el nivell.

- D'altra banda, es gestiona la inscripció a les proves, tant d'anglès com de francès.

- Es gestiona també la inscripció a les proves del B1 i el B2 d'aquells alumnes que es presenten per lliure, amb els quals es practiquen simulacres a classe.

- **Teatre en francès**

L'alumnat de 4t d'ESO i Batxillerat que ho desitgi pot fer, com a activitat extraescolar, teatre en francès. És una manera de millorar i l'expressió oral en contextos més lúdics, que afavoreixen també el treball de reflexió sobre emocions, gestualitat i entonació, etc.

- **Diplomes DELF**

Atès que al centre s'imparteixen dos nivells de Francès segona llengua estrangera, al grup de nivell Standard se li ofereix la possibilitat de presentar-se al nivell A2 del *DELF scolaire*, i el grup avançat té la possibilitat de presentar-se al de nivell B1 del *DELF junior*, que és el que es requereix per poder cursar el Batxibac que ofereix el nostre institut. El nostre centre és, des fa uns cursos una de les seus d'aquestes proves a la ciutat de Barcelona.

- **Diplomes del Goethe Institute**

De manera semblant, l'alumnat que té l'alemany com a segona llengua estrangera pot presentar-se a les proves de l'Institut Goethe de Barcelona, que n'acreditaran el nivell de llengua.

- **Activitats extraescolars**

El centre proposa activitats d'expressió oral en anglès durant l'espai de migdia per a l'alumnat.

- **Aula d'acollida temporal**

El centre ha acollit dos cursos una aula d'acollida temporal.

5.2. Accions complementàries

- **Viatges**

Tant l'alumnat de francès com el d'alemany tenen la possibilitat de participar en viatges d'estudis.

En el cas de França, els alumnes de 2n solen anar a Perpinyà i Cotlliure, i els de 3r i 4t, a Carcassona i Tolosa de Llenguadoc; en tot cas, sempre solen visitar ciutats del Llenguadoc.

Pel que fa a Alemanya, l'alumnat de 2n de Batxillerat fa una estada a Berlín.

- **Intercanvis i estades**

D'altra banda, al llarg del curs, el centre preveu que, tant els alumnes d'alemany com els de francès, realitzin intercanvis amb centres de França i Alemanya. Els

joves d'aquests centres venen una setmana a Barcelona i els nostres alumnes els acullen. De manera semblant, els nostres estudiants es desplacen uns dies a les localitats dels nois i noies francesos i alemanys.

En el cas d'Alemanya, el centre d'intercanvi és el Theodor-Heuss Gymnasium de Mühlacker, a Baden-Wurtemberg, amb alumnes de 3r d'ESO.

- **Alumnes d'intercanvi**

El nostre centre té una llarga trajectòria com a receptor d'estudiants procedents de diversos països, no només d'Europa sinó de tot arreu, que arriben a la nostra ciutat per fer-hi un any d'estudis. Aquest perfil d'alumnat sol correspondre a 1r de Batxillerat.

En contraposició, també alguns dels nostres alumnes marxen per un curs o un trimestre, a fi de cursar part dels seus estudis a l'estranger, sigui Europa (Gran Bretanya, Alemanya...), sigui Estats Units o Canadà. L'institut els acompanya en el procés de retorn, perquè la reincorporació sigui positiva.

6. LA COMUNICACIÓ INTERNA I LA RELACIÓ AMB L'ENTORN

La llengua catalana és la llengua d'aprenentatge i relació en tots els àmbits del centre, és la llengua vehicular de comunicació amb l'entorn i de comunicació interna, també amb l'alumnat i les famílies nouvingudes, fent ús -si convé- del servei de traducció, tot i que també es disposa de documents en llengua castellana, per qui ho necessiti. A més, si calgués, el Departament d'Educació proporciona documents en les llengües d'origen.

El català i el castellà tenen una presència adequada en els plans d'estudis, amb l'objectiu de garantir el domini oral i escrit d'ambdues llengües a l'acabament de l'ESO.

D'altra banda, es dona especial importància al coneixement de les llengües estrangeres, amb l'impuls no sols de la llengua anglesa sinó també de les llengües francesa i alemanya, de manera que l'alumnat adquireixi un domini bàsic de les llengües estudiades, que li permeti comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat en acabar l'ESO i el Batxillerat.